

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2502

Vragen van het lid **Tseggai** (GroenLinks-PvdA) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *de bescherming van sekswerkers* (ingezonden 27 augustus 2024).

Antwoord van Minister **Van Weel** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 10 september 2024).

Vraag 1

Kent u het bericht «Sekswerkers doen vaker melding van geweld, bij een derde ook sprake van chantage» en het Impact Rapport Ugly Mugs NL 2022–2024?^{1, 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Herkent u de signalen van Ugly Mugs over toenemende uitingen van diverse vormen van geweld tegen sekswerkers? Zo ja, over welke cijfers of andere gegevens beschikt u? Zo nee, acht u het wenselijk om dit voortaan wel te gaan monitoren en hoe gaat u daarvoor zorgen?

Antwoord 2

Ik herken de signalen van Ugly Mugs over uitingen van geweld tegen sekswerkers. Dergelijke signalen kwamen ook uit het onderzoek dat door Soa Aids Nederland in 2018 is gedaan naar sekswerk en geweld in Nederland.³ Zo bleek dat een groot deel van de sekswerkers dat deelnam aan het onderzoek te maken kreeg met fysiek geweld, sociaal-emotioneel geweld en financieel-economisch geweld. In dit onderzoek lag de focus niet alleen op klanten, die de grootste categorie daders vormen, maar ook op onder meer vrienden, kennissen, toeristen en instanties.

In 2022 is daarom het platform Ugly Mugs NL opgericht door Soa Aids Nederland. Op dit platform kunnen sekswerkers elkaar waarschuwen voor

¹ NOS, 23 augustus 2024, «Sekswerkers doen vaker melding van geweld, bij een derde ook sprake van chantage», nos.nl/artikel/2534323-sekswerkers-doen-vaker-melding-van-geweld-bij-een-derde-ook-sprake-van-chantage

² Impact Rapport Ugly Mugs NL 2022–2024, www.uglymugs.nl/files/2024-08/Ugly%20Mugs%20NL%20-%20Impact%20Rapport%202022%20-%202024.pdf

³ Soa Aids Nederland (2018). *Sekswerk en geweld in Nederland*

gewelddadige klanten. Het doel van het platform is om sekswerk veiliger te maken, de aanmeldingsbereidheid te vergroten en ondersteuning te bieden aan sekswerkers na geweld. Ik sta achter deze doelen van Ugly Mugs en daarom draagt het Ministerie van Justitie en Veiligheid sinds de oprichting ervan financieel bij aan dit platform. Soa Aids Nederland brengt in kaart hoeveel meldingen worden gedaan door sekswerkers die geweld ervaren door klanten en wat voor soort geweld wordt gemeld. De bevindingen worden gerapporteerd. Mijn ministerie wordt frequent op de hoogte gehouden van de bevindingen die middels het platform Ugly Mugs worden verzameld. Hieruit blijkt dat het aantal sekswerkers dat zich aanmeldt op het platform toeneemt en dat het aantal meldingen van geweld door klanten via Ugly Mugs oploopt. Dit betekent echter niet dat het geweld tegen sekswerkers toeneemt. Het gegeven dat een slachtoffer ook sekswerker is, is geen classificatie binnen de incidentenregistratie van politie. Daarom zijn er vanuit politie geen betrouwbare cijfers te leveren over de aantallen sekswerkers die slachtoffer worden van geweld door klanten.

Vraag 3

Deelt u de mening dat «de strenge en onduidelijke regels rond sekswerk ervoor [zorgen] dat sekswerkers vaker dan nodig in een kwetsbare positie terecht komen»? Zo ja, waarom en hoe gaat u eraan gaan bijdragen dat de regels rond sekswerk gaan zorgen voor een minder kwetsbare positie van sekswerkers? Zo nee, waarom deelt u die mening niet?

Antwoord 3

Ja. Ik begrijp dat verschillende regels specifiek voor sekswerkers ertoe kunnen leiden dat sekswerkers in een kwetsbare positie terecht komen. In de *Aanpak versterking van de sociale en juridische positie van sekswerkers* («de Aanpak»), die in november 2023 naar uw Kamer is verstuurd, wordt ingegaan op de problematiek hierbij en welke oplossingsrichtingen en initiatieven zijn bedacht om de positie van sekswerkers te versterken op het gebied van zakelijke dienstverlening, communicatie en media, zorg, gemeenten en politie. Samen met betrokken partijen zoals de Sekswerk Alliantie Destigmatisering (SWAD) en andere departementen, werk ik aan de uitvoering van de genoemde oplossingsrichtingen. In het najaar informeer ik uw Kamer middels een brief over de voortgang hiervan.

Vraag 4

Kunt u per aanbeveling ingaan op de zes aanbevelingen uit het rapport van Ugly Mugs voor een veilige en gelijkwaardige werkomgeving voor sekswerkers en wat de huidige stand van zaken ten aanzien van iedere aanbeveling is?

Antwoord 4

1. *Zorg dat sekswerkers toegang hebben tot essentiële diensten zoals de politie en de juiste zorg, en hier respectvol behandeld worden. Door het beter mogelijk te maken voor sekswerkers om veilig en vergund te werken wordt de barrière om zorg en hulp te zoeken verlaagd en hoeven sekswerkers niet bang te zijn voor negatieve consequenties bij aangifte doen of zorg zoeken.*
In de Aanpak worden verschillende oplossingsrichtingen genoemd om onder meer toegang tot zorg en tot de politie te verbeteren. Momenteel wordt gewerkt aan de uitvoering hiervan. In samenwerking met het Expertisecentrum Seksualiteit, Sekswerk en Mensenhandel van Stichting Humanitas, alliantie lid van de SWAD, is vanuit de Politieacademie bijvoorbeeld gewerkt aan een interactieve lesmodule over bejegening richting sekswerkers. Deze interactieve lesmodule is sinds begin 2024 beschikbaar voor politieagenten in opleiding. In het najaar zal ik uw Kamer hierover en over de andere genoemde oplossingsrichtingen, verder informeren middels een brief.
2. *Decriminaliseer sekswerk: Schaf speciale regels en wetten gericht op sekswerk af en behandel sekswerkers hetzelfde als andere werkenden. Door sekswerk te decriminaliseren, worden sekswerkers minder kwetsbaar voor uitbuiting en geweld. Repressieve regels zoals de*

invoering van een vergunnings- en registratieplicht of het verhogen van de leeftijd om legaal sekswerk te doen hebben een tegenovergesteld effect.

Ik ben in het kader van de Aanpak in gesprek met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) en Soa Aids Nederland over het ontwikkelen van handvatten die gemeenten kunnen helpen bij het ontwikkelen of actualiseren van gemeentelijk sekswerkbeleid. Het doel is om de genoemde problematiek te verminderen door te informeren over de effecten van bepaalde beleidskeuzes en speciale regels, maar ook door aanbevelingen te doen en uitleg te geven hoe lokaal sekswerkbeleid kan worden opgesteld. In het najaar informeer ik uw Kamer tevens middels een brief over de voortgang hiervan.

- 3 *Betrek sekswerkers bij beleid: Sekswerkers moeten actief betrokken worden bij het ontwikkelen van beleid dat hen aangaat. Zij zijn degenen die het beste weten wat ze nodig hebben voor een veilige en gezonde werkomgeving. Dit versterkt het vertrouwen in de overheid en maakt beleid effectiever.*

Het opstellen van de Aanpak en de uitvoering van de genoemde oplossingsrichtingen is een mooi voorbeeld van een participatieve samenwerking tussen ambtenaren en sekswerkers bij het maken van beleid. Via de SWAD zijn sekswerkers betrokken bij de werkgroepen op de verschillende thema's. Hun inbreng is waardevol en wordt waar mogelijk meegenomen. Dat geldt ook voor de andere partijen die betrokken zijn bij de Aanpak, zoals andere departementen, de VNG en het CCV. Ook probeer ik gemeenten te stimuleren om sekswerkbeleid in samenwerking met sekswerkers op te stellen. Hiervoor wordt gewerkt aan verschillende initiatieven. Ik zal uw Kamer hierover in het najaar informeren.

- 4 *Maak in beleid onderscheid tussen sekswerk en mensenhandel. Sekswerk is werk; mensenhandel is uitbuiting. Door deze twee zaken niet met elkaar te verwarren, kunnen zowel sekswerkers als slachtoffers van mensenhandel beter worden beschermd en ondersteund.*

De sekswerkbranche wordt als een aantrekkelijk verdienmodel gezien voor mensenhandelaren. Dit betekent niet dat sekswerk en mensenhandel gelijk staan aan elkaar. Binnen het Ministerie van Justitie en Veiligheid zijn mensenhandel en sekswerk twee verschillende beleidsdossiers. Niet elke gemeente hanteert een scheiding tussen de twee. In het najaar informeer ik uw Kamer over de voortgang van oplossingsrichtingen om stigmatiserend beleid bij (overheids)instanties tegen te gaan, zoals genoemd in de Aanpak.

- 5 *Investeer in positieverbetering van sekswerkers door platforms zoals Ugly Mugs NL: Platforms specifiek voor sekswerkers, zoals Ugly Mugs NL, maken hen weerbaarder, zorgt dat ze geïnformeerd zijn over hun rechten en plichten, vergroten hun veiligheid, ontlasten de politie en herstellen het vertrouwen van sekswerkers in de overheid.*

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid investeert in onder meer Ugly Mugs / De Klachtenbalie en de Sekswerk Alliantie Destigmatisering. Ook gemeenten moedig ik aan om sekswerkbeleid op te stellen in samenwerking met (vertegenwoordigers van) de sekswerkbranche en/of organisaties die zich inzetten voor de versterking van de positie van sekswerkers.

- 6 *Zorg dat gemeentelijke regelgeving op sekswerk niet in tegenspraak is met landelijke wetgeving. Sekswerk wordt nu door sommige gemeenten gecriminaliseerd, bijvoorbeeld doordat ze geen sekswerk toestaan in hun gemeente.*

Sekswerk is legaal en wordt momenteel niet landelijk gereguleerd. Gemeenten kunnen op grond van de Gemeentewet regels stellen ten aanzien van sekswerk. Gemeenten mogen daarbij geen regels stellen die in strijd zijn met hogere regelgeving. Zoals toegelicht onder aanbeveling 2, werk ik samen met de VNG, het CCV en Soa Aids Nederland aan handvatten die gemeenten kunnen helpen bij het ontwikkelen of actualiseren van gemeentelijk sekswerkbeleid. Zoals gezegd informeer ik uw Kamer middels een brief over de voortgang hiervan in het najaar.

Vraag 5

Hoe passen deze aanbevelingen in het regeringsbeleid ten aanzien van de «Aanpak versterking sociale en juridische positie sekswerkers»?⁴

Antwoord

De meeste aanbevelingen komen overeen met de oplossingsrichtingen en initiatieven genoemd in de Aanpak. In het najaar informeer ik uw Kamer middels een brief over de voortgang van de uitvoering.

⁴ Kamerstuk 34 193, nr. 17